

บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น

นางนฤมล รัตนาภิบาล

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

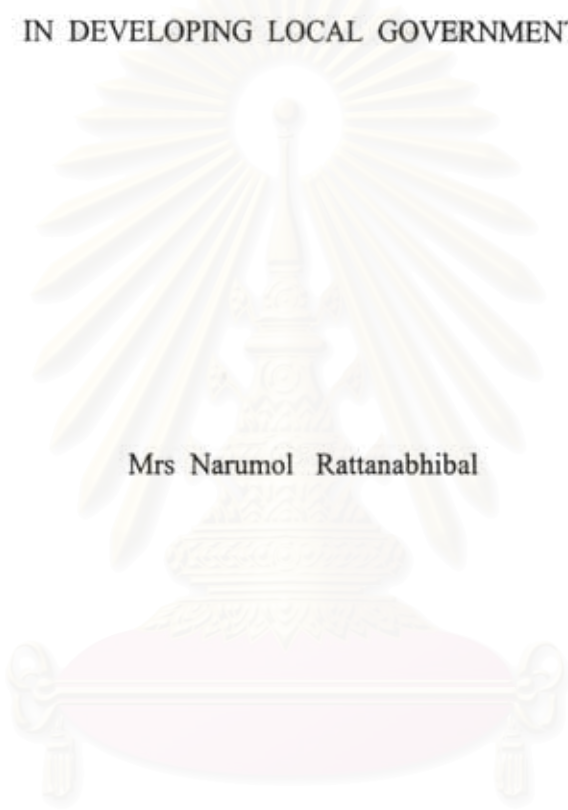
ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-734-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17938181

THE ROLE OF BANGKOK METROPOLIS ASSEMBLY MEMBER
IN DEVELOPING LOCAL GOVERNMENT

Mrs Narumol Rattanabhibal

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

for the Degree of Master of Arts in Government

Department of Government

Graduate School

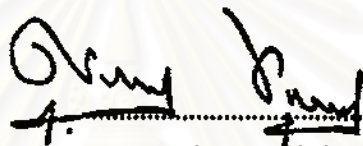
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

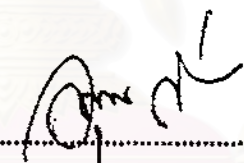
ISBN 974-637-734-5

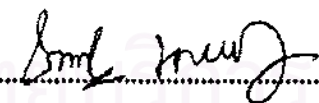
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น
โดย นาง นฤมล รัตนาภิบาล
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วน
หนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ถิ่นมณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไซยนต์ ไชยพร)

นฤมล รัตนากิจบาล : บทบาทสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครอง
ท้องถิ่น (THE ROLE OF BANGKOK METROPOLIS ASSEMBLY MEMBER IN
DEVELOPING LOCAL GOVERNMENT) อ. ที่ปรึกษา รศ.ประหยัศ หงษ์ทองคำ
183 หน้า ISBN 974-637-734-5

สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ มาจากการเลือกตั้งของ
ประชาชน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ทำ
หน้าที่พิจารณาร่างข้อบัญญัติ พิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และควบคุมตรวจสอบการทำงาน
ของฝ่ายบริหารสอดคล้องกับแนวความคิดการกระจายอำนาจ ที่เน้นถึงการปกครองท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม
ร่วมของประชาชน ตามกลไกของการปกครองระบอบประชาธิปไตย บทบาทของสมาชิกกรุงเทพมหานคร
จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น

การศึกษาวิจัยนี้ มีเป้าหมายวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครกับ
การพัฒนาการปกครองท้องถิ่น โดยศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่แสดงออก
ต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพศ อายุ ระดับการศึกษา กับความรู้
ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับ
การแสดงบทบาทจริงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมจากเอกสาร การสำรวจโดยใช้แบบ
สอบถามเป็นเครื่องมือ ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติวิเคราะห์หาความสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปร สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ ไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามในเรื่อง
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่การพัฒนาการปกครองท้องถิ่นในระดับปานกลาง แต่มี
บทบาทในด้านความสัมพันธ์กับประชาชนในฐานะสมาชิกสภากรุงเทพมหานครค่อนข้างสูง เป็นบทบาทที่
เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองได้ อาทิ การออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน การ
รับทราบปัญหาความต้องการของประชาชน การให้ความช่วยเหลือทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ซึ่งนับได้ว่า
การแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีส่วนช่วยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น และการมีส่วน
ร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 831649: MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD: ROLE/DEVELOPING

NARUMOL RATTANABHIBAL : THE ROLE OF BANGKOK METROPOLIS ASSEMBLY
MEMBER IN DEVELOPING LOCAL GOVERNMENT. THESIS ADVISOR : ASSIST.
PROF. PRAYAT HONGTONGKUM, 183 pp. ISBN 974-637-734-5

As a part of the legislative branch of Bangkok Metropolitan Administration, the Bangkok Metropolitan Assembly members which were elected by the residents of Bangkok are empowered to consider legislative drafts, authorize the budget and examine the administrative branch. Their role, therefore, is in supportive of the decentralization process which emphasize an increased role of local self-government and political participation.

The purpose of this dissertation is to analyse the role of the Assembly Member with regard to the development of the local government in Thailand. Methodologies employed include an analytical study of the relationship between sex, age and level of education in connection to the role of each individual Assembly Members, a study of the understanding of the Assembly Members relating to their role and responsibility to the development of the local self-government.

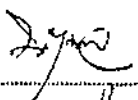
In conducting descriptive statistics and analysis of the relationship between variables, questionnaires, research of related documents and chi-square were employed as the method of data collection.

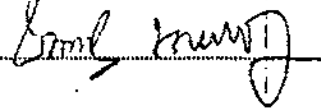
The study found out from the response of the majority of the Assembly Members that they possess mid-level of understanding with regard to their role in the development of self-government. On the other hand, they have high recognition of their role in the relations with voters which could attribute to a wider political participation of voters in the constituency. Patterns of building acquaintance require regular visits to listen to the needs of the locals, providing assistance either in private or through public fund. In conclusion, the Assembly Member' role has attributed to a better development of the local self-government as well as an increased political participation of the people in the Bangkok Metropolis.

ภาควิชา.....การปกครอง

สาขาวิชา.....การปกครอง

ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ภาควิชาการปกครองทุกท่านซึ่งได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้ จึงขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถ ทำงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ ขอขอบคุณบิดา มารดา สามิ และบุตร ที่มีส่วนสนับสนุนส่งเสริมและให้กำลังใจเป็นแรงผลักดันเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 กรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัย	5
1.4 นิยามคำศัพท์และความหมาย	7
1.5 สมมุติฐานการวิจัย	7
1.6 ขอบเขตการวิจัย	7
1.7 วิธีการวิจัย	8
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.9 วิธีการนำเสนอ	9
2. ทฤษฎีและแนวความคิด	10
2.1 การพัฒนาทางการเมือง	10
2.2 การปกครองท้องถิ่น	23
2.3 การปกครองท้องถิ่นไทยโดยสังเขป	31
2.4 การปกครองท้องถิ่นกับการพัฒนาเมือง	36
3. บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	44
3.1 ด้านนิติบัญญัติ	44
3.1.1 ความเป็นมา	44
3.1.2 สภากรุงเทพมหานคร	50

สารบัญ (ต่อ)

3.2	ด้านพหุคูณ.....	66
3.2.1	การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ	66
3.2.2	การตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร	68
3.2.3	ความสัมพันธ์กับประชาชน	73
4.	วิธีดำเนินการวิจัย	76
4.1	ประชากร	76
4.2	เครื่องมือวิจัย	76
4.3	การเก็บและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	77
4.4	ปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูล	77
4.5	การวิเคราะห์ข้อมูล	78
5.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
5.1	การวิเคราะห์ข้อมูลบุคคล	79
5.2	การวิเคราะห์การแสดงผลภาพอำนาจหน้าที่	87
6.	บทสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	106
6.1	สรุปผลการวิจัย.....	106
6.2	อภิปรายผลการวิจัย	108
6.3	ข้อเสนอแนะ.....	110
	รายการอ้างอิง.....	113
	ภาคผนวก.....	116
	ภาคผนวก ก	117
	ภาคผนวก ข	158
	ภาคผนวก ค	173
	ภาคผนวก ง	175
	ประวัติผู้วิจัย.....	183

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงเพศของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	79
2. แสดงอายุของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	80
3. แสดงระดับการศึกษาของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	81
4. แสดงรายได้ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	82
5. แสดงอาชีพเดิมก่อนเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	82
6. แสดงอาชีพปัจจุบันระหว่างเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	83
7. แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครกับการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.....	84
8. แสดงค่าเฉลี่ยของบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	86
9. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร.....	89
10. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการตรวจข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร.....	90
11. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร.....	91
12. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร.....	92
13. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร กับบทบาทโดยรวมของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	94
14. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ต่อการตรวจข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร กับบทบาทโดยรวมของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร.....	95

